

РЕЧ УНАПРЕД

Методици развоја говора у *Методници развоја говора*, књизи изабраних текстова, приступљено је као специфичној области опште методике васпитно-образовног рада са децом предшколског узраста, па се зато и полази од текстова у којима се говори о предмету, циљевима и задацима методике развоја говора. Грађа је распоређена у осам целина.

Полазну основу прве целине чине они текстови у којима се разматра постанак и развој говора деце предшколског узраста. Изабрани су домаћи и страни текстови који читаоца успешно уводе у методику развоја говора. У њима се износе ставови о општим питањима развоја говора али и основне одлике говора предшколског детета, као и гледишта о битним својствима језика и постанку језика и говора, о односу језика и мишљења, о појму дечјег језика, о вербалној и невербалној комуникацији и култури говорне комуникације.

У другом делу дате су методе истраживања говорног дечијег развоја, а укључени су и текстови о вербалној и невербалној комуникацији, као и они о неговању говорне културе. Посебно ваља издвојити облике и методе говорне комуникације с децом, где је пажња усмерена на разговор, препричавање, читање, описивање, али и средства којима се унапређује говорна комуникација с децом, као и осврт на филм и телевизију и њихову примену у развоју говора.

Фонетском структуром гласа, разумевањем и усвајањем појма реченице, речи и гласа али и богаћењем дечјег речника и неговањем граматички правилног говора баве се текстови трећег дела зборника. Све је то употпуњено васпитним поступцима и разматрањем говора у свакодневним животним ситуацијама.

Нису, наравно, запостављена гледишта о усменом говору и његовим основним типовима, што је дато у четвртном делу књиге, а што је од посебног значаја за делотворну усмерену активност ка драмским текстовима. Развој вербалне комуникације употпуњен је текстовима о појави прве речи, о развоју реченице, појави падежа, употреби глагола, освртима на неологизме и непроменљиве речи.

Од посебног је значаја пети део јер је у њему дат фундаментални текст Еве В. Кларк о дететовом усвајању семантике, а не треба, дакако, занемарити ни текстове о говорним играма и језичком стваралаштву из шестог дела.

Упознавању са дечјом књижевношћу и улогом васпитача у предшколском васпитању и образовању посвећен је седми део. Посебна пажња посвећена је

структури рецитације и интерпретацији књижевног текста, садржајима усмерене активности из књижевности у предшколској установи, циљевима и задацима усмерене активности из књижевности, говорној интерпретацији књижевног текста и њеним методичким аспектима.

Завршни део зборника доноси Модел А припремног предшколског програма.

Заступљени су аутори, попут Ђорђа Костића, Смиљке Васић, Ранка Бугарског, Александре Марјановић, Спасеније Владисављевић, Љубице Дотлић, Каменова, као и текстова неких других истраживача из Института за експерименталну фонетику и патологију говора, а ту су и текстови страних аутора: Жана Пијажеа, Александра Р. Лурије, Еве В. Кларк, Цветана Тодорова, Оскара Дикроа.

У текстовима тих аутора успешно се разматрају како основне одлике говора предшколског детета, тако и општа питања развоја говора. Полазиште је у развијању комуникајских способности и говорног развоја деце предшколског узраста а тежиште на методичким поступцима за развијање успешне комуникације, на језичким играма и књижевном васпитању предшколске деце. Све то отвара неслућене могућности у стимулисању говорног развоја деце, у богаћењу њиховог речника и подстицању језичког стваралаштва.

Тиогор Росић